

6 เมื่อไม่นานที่ผ่านมา สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีเสนอความเห็น ว่า รัฐบาลจะต้องไม่ใช้วิธีจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จหรือที่วันชัยภาคได้โครงสร้างหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขเดิมในการดำเนินโครงการอีกต่อไป ด้วยเหตุผลสำคัญคือที่วันชัยมีข้อชี้แจงมากกว่า

นั่นคือ หากต้องการใช้ที่วันชัย จะต้องมีการปรับปรุง

ที่วันชัยเป็นการจ้างเหมาวิธีหนึ่ง ซึ่งให้วิธียกแบบจัดหาแหล่งเงินทุน และก่อสร้าง เมื่อสร้างเสร็จแล้วภาครัฐหรือเจ้าของโครงการเป็นผู้ดำเนินการให้บริการ และจ่ายคืนเงินค่าก่อสร้างให้แก่ผู้รับเหมาตามระยะเวลา อัตราดอกเบี้ย และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่ตกลงกัน

ด้วยเหตุผลที่ออกมาข้างว่า มีความจำเป็นเร่งด่วน และขาดงบประมาณ งานก่อสร้างหลายโครงการในประเทศไทยจึงใช้ที่วันชัย เช่น บ่อบำบัดน้ำเสียคลองสาม สนามบินสุวรรณภูมิ และทางด่วนบางนา-บางปะกง เป็นต้น แต่เนื่องจากยังขาดระเบียบปฏิบัติในการควบคุมดูแลการจ้างเหมาประเภทนี้เป็นการเฉพาะ จึงมีการสะทอนทางทุจริต ดังที่เป็นข่าวติดหูอยู่ในปัจจุบัน

อันที่จริง ที่วันชัยเป็นวิธีการจ้างเหมาที่ดีหากมีการประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องและไม่ต้องทุจริต เข็มเข่งนี้ อาจมีการได้เข่งได้ว่า ไม่ว่าจะจ้างเหมาโดยวิธีใด หากใจคิด ไม่ใช่ มีหรือจะรอคอย

ใช้แล้วรับ ทุกวิธีมีของไทย

แต่ที่วันชัยมีมากกว่าเนื่องจาก ไม่มีแบบก่อสร้างรายละเอียด เพราะเป็นการออกแบบไปก่อสร้างไป ทำให้การควบคุมและตรวจสอบยากเข้าได้ยาก สอง จากการใช้ไม่มีแบบรายละเอียดเป็นเหตุให้ผู้รับเหมาเขียนประมูลด้วยราคาที่สูงกว่าปกติ เพื่อ

สภาที่ปรึกษาฯ กังขาเทิร์นคีย์

ให้ครอบคลุมความเสี่ยง และ ตาม การให้ผู้รับเหมาปรับภาวะหาแหล่งเงินทุนเอง ทำให้ผู้รับเหมาเขียนประมูลหรือชาว โอภาส "อิว" ก็จะมีมากขึ้น

นอกจากเรื่องให้มีการทุจริตมากกว่าแล้ว ที่วันชัยยังมีจุดอ่อนคือการกู้เงินโดยผู้รับเหมาจะเสียดอกเบี้ยสูงกว่าการกู้โดยภาครัฐ เป็นผลให้ภาครัฐต้องจ่ายคืนค่าเช่าที่สูงตามไปด้วย

ด้วยเหตุนี้ สภาที่ปรึกษาฯจึงเห็นว่า รัฐบาลควรหาทางอุดหนุนให้ของที่วันชัย โดยต้องมิใช่โดยให้เงินจูงใจ การมีใบแจ้งแจ้งการใช้ที่วันชัย และ จะต้องมิใช่เขียนปฏิบัตินี้เป็นการเฉพาะที่สามารถควบคุมการวิ่งโหลได้

สภาที่ปรึกษาฯยังมีข้อเสนอแนะเร่งด่วนเฉพาะหน้า 2 ข้อคือหนึ่ง ขอให้รัฐบาลเร่งบทบาทโครงการที่คิดจะจ้างเหมาโดยที่วันชัย เปลี่ยนเป็นวิธีอื่นจะดีกว่าหรือไม่

สอง โครงการก่อสร้างถนนวงแหวนรอบนอกด้านใต้ ช่วงสุขสวัสดิ์-บางพลี ซึ่งมีแบบรายละเอียดอยู่แล้ว และการศึกษาความเป็นไปได้ชี้ว่าให้ผลตอบแทนทางการเงินเป็นที่น่าพอใจ ควรเปลี่ยนการจ้างเหมาจากรูปแบบที่วันชัยเป็นวิธีอื่น

โครงการนี้มีกรมทางหลวงเป็นเจ้าของ โดยได้วางจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาให้ทำการศึกษาความเป็นไปได้และออกแบบรายละเอียดช่วงปี พ.ศ.2539-2543 แต่ก่อนที่แบบรายละเอียดจะแล้วเสร็จไม่นาน กรมทางหลวง โดยกระทรวงคมนาคมได้รื้ออนุมัติจาก กรมใช้วิธีจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จหรือที่วันชัย

เรื่องนี้สร้างความแปลกใจต่อคนในวงการ ไปตลอดๆ กัน

แปลกใจเพราะกรมทางหลวงกำลังจะมีแบบก่อสร้างรายละเอียดอยู่แล้ว ก็น่าจะใช้วิธีจ้างเหมาแบบปกติ คือให้ผู้รับเหมาก่อสร้างตามแบบรายละเอียด ไม่ต้องออกแบบไป ก่อสร้างไป ไม่ต้องโยนภาระให้ผู้รับเหมาหาแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง แล้วกรมทางหลวงต้องจ่ายคืนทั้งหมด

กรมทางหลวงควรเป็นผู้หาแหล่งเงินทุนเอง เพราะจะได้อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า เป็นการแปลบทบาทการให้เงินคืนในภายหลัง อีกทั้งการศึกษาความเป็นไปได้ชี้ว่าโครงการให้ผลตอบแทนทางการเงินสุทธิที่กรมทางหลวงจะเก็บรายได้จากค่าผ่านทางใช้คืนเงินกู้ได้

หากจะแย้งว่าที่วันชัยมีข้อดีที่ก่อสร้างได้รวดเร็ว ไม่ต้องรอแบบรายละเอียดให้เสร็จก่อนแล้วแต่เป็นการออกแบบไปก่อสร้างไป ถ้ายังมีจุดที่วิ่งโหลบ้าง

ดังที่บอกมาแล้วว่า มีแบบรายละเอียดอยู่แล้ว จะอย่างไรก็ตามแล้วแต่เพียงแค่นี้ไม่เกิน 2 ปีปกติ กรมทางหลวงก็ได้ริบอนุมัติจาก กรมให้ก่อสร้างโดยวิธีที่วันชัย ทั้งๆ ที่มีเสียงวิจารณ์จากหลายหน่วยงาน

เวลานี้ กรมทางหลวงได้ผู้รับเหมาแล้ว แต่ยังไม่มีการขึ้นสัญญาหากรัฐบาลเห็นว่าข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯน่ารับฟัง ก็ยังจับต้องได้

ราคากลางของโครงการนี้คือ 10,000 ล้านบาท ผู้รับเหมาเสนอมา 10,340 ล้านบาท และมีวงดอกเบี้ยราคาที่สูงขึ้นเป็นเงินกว่า 30,000 ล้านบาท พอถูกท้วงติงว่าดอกเบี้ยสูงไปจึงลดลงเหลือ 26,000 ล้านบาท

๑.ดร.สามารถ ราชพลสิทธิ์๑

มีทะเล พินของดอกเบ็ญจกการุญโดยภาพเอกชน

ที่เขียนมานี้เชื่อว่าจะให้เลิกใช้ที่วันชัยเสียทุกโครงการ แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องการให้โครงการแล้วเสร็จโดยเร็วด้วยต้นทุนความกำหนดเวลา หากล่าช้าจะเกิดปัญหาใหญ่หลวง ที่วันชัยมีข้อดีในเรื่องนี้

แต่ต้องดูว่าเวลาที่ประหยัดได้จากการใช้ที่วันชัย คู่กับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความล่าช้าของโครงการหรือไม่?

ยกตัวอย่างเช่น รัฐบาลต้องการเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิ ในต้นปี พ.ศ.2548 เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทางเข้า-ออกสนามบิน รัฐบาลจึงต้องการเรียกคืนโครงการไฮนเวลด์ ให้เป็นทางเลือกในการเดินทาง ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาผู้เขียนมองว่าที่วันชัยน่าจะเป็นวิธีที่เหมาะสม

การพัฒนาโครงการด้วยวิธีใดก็ตาม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ ซึ่งให้ผลว่าควรจะทำหรือไม่ สร้างที่ไหน และสร้างวิธีใดดีที่สุด

แนวทางการนี้จะช่วยให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลตั้งแต่ต้น จะประท้วงที่ทะเลสาบตอนนั้น จะไม่ทำให้เสียบรรยากาศการลงทุน หลังจากขึ้นสัญญากับผู้รับเหมาหรือผู้รับสัมปทานแล้ว จะยกเลิกต้องขอใช้หนี้เสีย สุกท้ายอาจกลายเป็น "คาใจ"

ผลที่ตามมา กว่าประชาชนจะรู้สึกเสียแล้ว